

ZAL' SHEŊA ƁAN KPAŊSIR' ZOSIMDI NI NAŊGBAN YINI ANDUNIA TINGBANA SUNSUUNI

LAHABAL' TUULI

Ƴelimaŋli, behigu kam yi yɛn mali kɔre ni dariza zaŋ n chaŋ sal' mini o kpee sunsuuni faashee ka be che tab' bobbu ni tab' muysubu yirun yirun. Din lan pahi, di bi tu ka boliyoli be be nimdi ni. Din nyaana, di bi lan tu ka zab choyima ŋan ka alifaani gar be be sunsuuni. Yeltɔy' yoya lala n yi dɔysi nam tobu, ka bebu kɔŋ tulaale. Sal-nim yi lihimɛ zem zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni ka zilsigu ni fabila nabigi m-maan pahi nabili be sunsuuni. Ashee tɔysigu ni shaawara ni be sheli, fabila ni yolitem ka ka di beni.

Din ni che ka fukumsi ni muysigu sayim zosimdi ka sokam ti zɔr' n bahiri o sol' la, di tuya ka ti niŋ kookali niŋ ti suhu ni, ka zal' sheŋa ŋankam be litaafi ŋo ni daalifaani tabili sokam. Zal' sheŋa din be litaafi ŋo ni lan nyela din tɔŋdi aminsi ni zosimdi ka bukaata kam maana.

Tingbana Naŋban Yini Layingu sheli be ni boli yubolig' Yunaitid Neishins la nim zaa dihi nuu gbɔŋ ni ka dama be zaa yuya ni di kpaŋsi zal' sheŋa ŋan zaa nye ŋan kpaŋsir zosimdi ni tɔysigu tingbana sunsuuni. Binnamda Naa yiko puuni, paya bi gari doo, doo mi bi gari paya. Be zaa la yim. Ni dinzuyu be bɔr' ni yɛda ni suhupielli be ti sunsuuni, ka ti puha yooi tab' zuyu, ka yelli kam ku nyaŋ ti. Din nikpaŋsi ka zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni maali sokam buchi, sokam maaɛmi o nii n karim litaafi ŋo ka di kpe o tibili ni venyelinga.

Dinzugu, pumpɔŋo,

Jeneral Asembli Layingu ni di

ti sokam lahabali ka dama

ZAL' SHEŊA ƁAN BE LITAAFI ƁO NI ƁO NYELA

ŋan ni niŋ tingbana ni sokam alifaani. Sokam, zaŋ n-ti tabli dunia-yili layingu balibu kam zaŋim zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni n-niŋ waazibu, ka bɔ daliri din ni che ka ŋa niŋ bayaana ni achiika: Wulinpuhili, Wulinluhili, Nudirigu, Nuzaa, ni luyulikam. Amaa Zal' sheŋa be ni yu ni ti zaasa kpaŋsi maa n-dii mbɔŋo.

N-dam 1

Sal' la sala. Behig' be sokam sanimi, din pa la amii. Suhizobo be sokam sani; ka nambɔyu beni. Suhubohibo mi bi lan kɔŋ yigunaadam kam sani. Dinzuyu dimbɔŋo zaa wuhiya ka dama di tu kamaata ka ti zaa yu tab' hali ni ti puuni.

N-yi 2

Zaligu dinkam be litaafi ŋo ni nyela din maani yigunaadam bukaata zaŋ n chaŋ behigu polo. Zaligu bi ti soli ni so gahimmi o kpee. Gbampielli ka soli ka o gahim Gbansabilli; doo di biehim paya; so mi di zaŋ o daadiini din par' o n zaŋ bobi o taba, o yaa zuyu. So mi di tehi ni o behig' bee o buni bee o dɔyim dahibarka bee o bilichiinsi zuyu o mali yiko din zemdi o kpee bee n zaɣsir' o.

Din nyaana di ka soli ka so zem o kpee ni o tin viel' zuyu. Dun ya-nim nya suman-tali di pirim ni o ya nyays' zuyu n lihi zem ban na be Soomanji-tali waamaa dabtɛm ni.

N-ta 3

So di pirim o woyiritali zuɣu yeli ni o tum tuun sheli din gbarigir' behig' ka zal' sheɲa ɲan be kpe bi ti o yelli. Di veeni ka kookali be sokam sanimi ka fawoyili kani.

N-nahi 4

Zaligu bi lan n sayi ni so zaɲ o ygunaadam kpee niɲ o bilaa; dama dabtim daawabu gariya ka di bi pɔra. Dinzuɣu, taali n nye li ni achiika ni nir' kɔhi dabili bee n da o.

N-nu 5

Zaligu bi lan sayi ni be niɲ so alaka bee fukumsi biɣu din ka albarika di tooni ni di nyaɲa.

N-yobu 6

Zaɲ n chaɲ dunia-yili lɔɔ bee dunia-yili zaligu polo, soli kani ka be tooi pii kayili ti so, ka pii dɔyɔ n ti so. Baɲ veeni nudirigu maa ka veeni nuzaa gba.

N-yopɔin 7

Zaɲ n chaɲ zal' sheɲa ɲan be kundi puuni, yelli din dir' tarima dir' bilchina. Sariya dol' la yelimaɲli, di bi doli ʒiri.

N-nii 8

Sariya dibu shee, Gbampielli dini ka la di kɔ ka che Gbansabilli dini; dama ti zaa la yigunaadam-nima.

N-wei 9

Zaligu bi sayi ni yelwums' choyima zuɣu be niɲim nir' fukumsi, bee n kpɛh' o duu, bee n kar o o yaannim tiɲ' ni, o ba-nim tiɲ' ni ka di ka soli.

Pia 10

Zaligu maa lan wuhi ni solibeni ka nir ni bɔ soya n tahi o sariya ben ni di li luyusheli ka zualinsi kani, be yi di o sariya ka di bi tiyi o nini.

Piniyini 11

Kootu yi di nir' sariya, n yi kpɛh o la sarika, o mali yiko din zabiri omaɲ zuɣu, n bɔr lɔya-nima, ka be zaani o nyaɲa; ka naɣila ɲun gba nyami ka lala nyela niɲgbuɲ-duyili.

Zaligu lan yeli ni di ka soli ka be niɲ nir fitiina ka di lan bi tum m birigi tingban sheli puuni o ni ʒia maa zal' sheli; bee zal' sheɲa ɲan be litaafi ɲɔ ni. Nir yi tum m-birigi zaligu, be darigi' o tibili la zaligu kundi ni buysi ni be niɲim o shem.

Pinaayi 12

Zaligu lan wuhi ni di ka soli, sal-nim zamba puuni, ka be vihi nir' ni be baɲ ashili sheli din nye o dahalali; bee o daaliwumma daashili; bee o yili puuni daashhiya; bee n vihi o washiika sheɲa ɲan nye o dini; bee n bɔ daliri n filim n filim o yoli. Zal sheɲa ɲan be litaafi ɲɔ ni ʒe la sokam nyaɲa pa yino kɔ nyaɲ' ka ɲa ʒeya.

Pinaata 13

Zaligu lan wuhi ni sokam mali soli din gamdi o yubu tin ɲan nuu be zal' sheɲa ɲan zali ɲo ni.

Sokam lan mali yiko din yiri o ya, n duri tinɗuya ka tiligir' o ya na ka taali sheli kani.

Pinaanahi 14

Zal' sheɲa ɲan be kpe lan wuhi ni nir mali soli din zaɲdi o nyɛvili n zɔr tiligira ka tin sheli o ni zɔ n kuli maa nim tayi n deeg' o.

Laabida, ɲunkam yi kpuyi napɔɲ lala yi tummi n birigi o tingboɲ zal' sheli bee Tingbana zaasa Nangban yini layingu zal' sheli, o nyɛ la o takahi bindi maa, dinzuɣu, o ni va o bini.

Pinaau 15

Zaligu din be kpe lan wuhi ni nir' mali yiko din kpɛhiri omaɲ zuliya sheli ni o suhu ni gbaai.

Di di pirim sheb' bee so suhuyubu zuɣu n mɔɲ so yiko din ni che ka o tooi kali omaɲ n kpɛhi zuliya shel' puuni o suhu ni yu.

Pinaayobu 16

Zaligu maa lan wuhi ni pay' kam ni doo kam: Kpuɲkana waamaa Sayayɛlga mali yiko din kpuyiri bal' sheli o suhu ni yu n namdi zuliya o yaa tariga. Zal' she ɲa din be kpe ni sɔɲdi dɔɔ shem, di sɔɲdi pay' gba la lala.

Zaligu lan kpaɲsi yeltɔɣ' sheli. Yɛda ni yɛda shee, doo mali soli din kpuyiri o suhuyubu paya.

Zaligu lan wuh ni doo mini paya n yi layim n nam tuɲ. Ni dinzuɣu, nama dahilibarka puuni, ni be su dɔɔ mini pay' zaami.

Pinaayopɔin 17

Nir mali yiko din zaani o dahalali azichi bee n nyar' sheb' pahiri omaɲ zuɣu ka be kper' wɔlima ni.

Dunia yɛlwumsa ɲun zuɣu ni ninvuy' yino suhuyubu zuɣu, soli kani ka be ni tooi fa nir' daaɣia.

Pisaayika 18

Bɛhig' wuhiya ka dama soli kani ka so tooi bɔbi o kpee. Sokam mali soli din tumdi o yubu ka doli adiini sheli din par' o. O suhu yi ti lan je adiini sheli o ni doli maa, o lan mali yiko din loori adiini sheli din ta o yem. Limama-nim mali soli din kpaɲsir' be daadiini ka jemdi Naawuni be daahaɲkaya tariga ka taali sheli kani.

Pishiyinika 19

Zaligu lan kpaɲsi ni yigunaadam kam mali yiko din dir' o suhuyubu daalizama, ka di kun o ni bɔr' luyusheli, di yi pa alizan sheli din galim.

Pishi 20

Layingu dinkam gbibi maaligu, litaafi **ḡo** kpaṅsir' li ka **ze** di nyaṅa.

Soli kani ka nir' suhu bi gbaai minti sheli ka so tooi kum o yaa zuṅu muṅsir' o ni o kpehi di ni.

Pishi-ni-yini 21

Zaṅ n chaṅ tingbṅ puuni daalizama ni nye sheṅa zaa, soli kani ka di **mṅ** so di shaawar' sheli, dama zamaatu zaa shaawara n nye li.

Tingbṅ kam mulichi ni yu sheli, dina n nye waazibu. Be suhuyubu maa ka be maali tumdi tuma.

Litaafi **ḡo** lan kpaṅsi ni gbaaibu yi yen gbaai din vootim' vootir' maṅli n gbaai gbaaibu din ni zaṅ n tum tuma.

Pishi-ni-ayi 22

Zaligu lan kpaṅsi ni sokam mali soli din kuuni o **tiṅ** zuṅu; dama be zali tingbṅ la ni so kam bukaata maani zuṅu. Ni dinzuṅu, tingbṅ niima nyela tingbṅ zaasa buni, ka di taada kam pa so saandi.

Pishi-ni-ata 23

Zal' sheṅa ṅan be litaafi **ḡo** ni lan wuhi ni sokam tumdi tuma ka **bṅm** o suhuyubu tuma din nye din ni **sṅ** o ka **sṅ** o mulichi. Sokam lan mali soli din duhiri o yee ka be nyar' tuun suma tir' o.

Nir' wṳligu bini ni nye sheli, di ka soli ka so tooi **mṅ** o li.

Tumtumdi kam veeni ka o dir' wahala ka be **yṳri** o la **yṳ'** sheṅa din ni sayi o mini o mulichi ka fukumsi ti yen ṅmani di gbaairi o la ka be **sṅ** o zaligu ni buṅsi shem kundi ni.

Tingbṅ kam mulichi mali yiko, **sṅsim** soli zuṅu, din zaani be dintṳli layingu sheli be ni **bṅni** Siliminsili ni ni Treid Yuniṳns la ka di zabiri be tumtumdi' zuṅu.

Pishi-ni-anahi 24

Zaligu lan wuhi ni sokam vuhimi o daaḡaṅkali tariga ka tummi tuma saha, din nyaṅa ka diemmi bee n kperimi kperigu saha.

Pishi-ni-anu 25

Zaligu lan wuhi ni be nam behigu la sokam zuṅu. Ni dinzuṅu, sokam mali yiko din **bṳri** alaafee soya; dama a laa fee n nye binsheṅukam. Sokam lan mali yiko din wṳlindi puzuri ni sutura zuṅu, ni yili zuṅu, ni dinkam nye din maani ka pahiri behigu. Zaṅ n chaṅ gu-maṅ daashiya mi polo, ni **kṅsim** doro, gbariginsim, dakṳlim, kuriginsim ni dunia yili fukumsi kam, zal' sheṅa ṅan be litaafi **ḡo** ni **sṅdi** sokam-mi.

Zaṅ n chaṅ bia mini o ma shee, sokam mi ni bia **dṳyibu** **tṳ**, dinzuṅu, bia kam, sheeje ni ṅun mi o ba zaa, zal' sheṅa naṅ litaafi **ḡo** ni zani yim ni bia la bia, ni dinzuṅu ban mali ba nim ni kuuni ka gamdi ka tingbṅ nuu pa be zuṅu shem, ban **zi** be banim gba mali yiko din gamdi lala.

Pishi-ni-ayobu 26

Zaligu lan wuhi ni daadam kam mali yiko din bɔhindi karɔŋ. Gommanti n su yiko ni bɛ yɔ sikuru bihi zuɣu ban na piini karɔŋ; ka na bi karim n chan katiŋa la, zaa zuɣu. Talahi n nyɛ li ni sokam tɔhi o bia sikuru. Tuun baŋsim sikuru-nim bi kɔŋ tiŋ kam puuni din dolisir' ban zuɣuri gɔr' ne n-ne la, ka bɛ karindi n baŋdi venyɛlinga.

Zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni yɛliya, ni di veeni ka baŋsim kam pahiri nir' la ninneesim, ka wuhiri bihi jilima ni suzuda ni behigu ni yurlim soya ni nyɛ shɛŋa; ka ti wumdi kpamb' yɛligu, ka suɣulo be sokam sani ka tɔɣsigu be dunia-yili zuliya kam sunsuuni; ni Musulim-nim ni Yisa Nyaanolib' ni chɛfirnim sunsuuni, ka Tingbana Nangban Yini Layingu la nia kam pali.

Ba-nim ni ma-nim mali yiko din piiri karɔŋbaŋsim shɛli bɛ suhu ni yu ni bɛ bihi karim. Zal' shɛŋa ŋan be kpe wuhiya ni bihi ba-nim ni bɛ ma-nim yubu la ka zaligu ŋɔ kpaŋsi n nyan bɛshɛyukam.

Pishi-ni-ayopɔin 27

Dunkam suhu yu ni o kpaŋsi o kali soya bee o diɛm diɛn shɛli, bee o wa wa shɛli, bee o doli ninneesim so' shɛli, soli beni ka di lan tooi niŋ o yubu ka taali kani.

Dunkam kpaŋsir' oman zan n chan baŋsim polo, ni ŋunkam lan kpaŋdi oman zan n chan o nya alifaani, soli kani ka so tooi gu di lan soli zan n chan o yubu maa polo.

Pihita-ayi-ka 28

Zal' shɛŋa ŋankam be litaafi bil' ŋɔ ni nyɛla ti zaasa fali, dinzuɣu sokam ni tooi nyu bara n bahi ŋa.

Pihita-yini-ka 29

Bɔbigu shee, sokam mal' la o soli din kpaŋsir' o ka sɔŋd' o, ka o bebu mali danƙo.

Soli kani ka so tooi yɛli ni o yu oman n-ti yayi. Yɛlli yi zani, ka bɛ yɛn vihi yɛlli maa, zaligu ni zali shɛm ka di ti soli ni di doli, n yuli maali yɛlli maa ka di ta sokam yɛm.

Di ka soli ka so tooi gbaai gbaaibu ka o gbaaibu maa tayi Yunaitid Neishins bee Tingbana Nangban Yini Layingu ni buyisi shɛm litaafi bil' ŋɔ ni.

Pihita 30

Ni di ti sokam lahabali ka dama bɛ bi zali zal' shɛŋa ŋan be kpe ŋɔ la nin yino kɔ suɣu, sokam zuɣu ka bɛ zali ŋa. Dinzuɣu, zal' shɛŋa ŋan be kpe maa ka bibiɛlim soya zuɣu, bee tiŋŋmɔŋ soli zuɣu. Dinzuɣu sokam luyim tibili venyɛlinga n wum ka di chib' o.